

Paskelbtas Id	: C-162/22
Dokumento numeris	: 1
Registro numeris	: 1216170
Pateikimo data	: 03/03/2022
Įrašymo į registrą data	: 08/03/2022
Dokumento tipas	: Prašymas priimti prejudicinį sprendimą
Pateikimo per e-Curia referencinis numeris	: Procesinis dokumentas DC162719
Rinkmenos numeris	: 1
Pateikėjas	: Bielinienė Kristina (J357874)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS

2022 m. vasario 24 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Drigoto (kolegijos pirmininkas), Dainiaus Raižio ir Virginijos Volskienės (pranešėja),

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo A. G. apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. liepos 16 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo A. G. skundą atsakovui Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai dėl įsakymų panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Byloje nagrinėjamas ginčas tarp pareiškėjo A. G. (toliau – ir pareiškėjas) ir Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros (toliau – ir Generalinė prokuratūra, atsakovas) dėl Generalinės prokuratūros prokuroro E. P. (duomenys neskelbtini) įsakymo (duomenys neskelbtini) „Dėl tarnybinės nuobaudos (duomenys neskelbtini) prokurorui A. G.“, kuriuo A. G. paskirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš tarnybos, ir Generalinės prokuratūros prokuroro E. P. (duomenys neskelbtini) įsakymo (duomenys neskelbtini) „Dėl A. G. atleidimo iš tarnybos prokuratūroje“, kuriuo pareiškėjas atleistas iš tarnybos, teisėtumo ir pagrįstumo

Teisinis pagrindas. Sąjungos teisė

2. 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (toliau – Direktyva 2002/58/EB) 15 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valstybės narės gali patvirtinti teises priemones, ribojančias šios direktyvos 5 ir 6 straipsniuose, 8 straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalyse ir 9 straipsnyje nustatytų teisių ir pareigų taikymą, jeigu toks ribojimas yra būtina, tinkama ir adekvati demokratinės visuomenės priemonė, skirta apsaugoti nacionalinį saugumą (t. y. valstybės saugumą), gynybą, visuomenės saugumą, taip užkardant, tiriant ir nustatant baudžiamąsias veikas ar neteisėtą elektroninių ryšių sistemos naudojimą, kaip nurodyta Direktyvos 95/46/EB 13 straipsnio 1 dalyje. Valstybės narės gali, *inter alia*, patvirtinti teises priemones, leidžiančias ribotą laikotarpį saugoti duomenis, remiantis šioje dalyje nustatytais motyvais. Visos šioje dalyje nurodytos priemonės turi atitikti bendruosius Bendrijos teisės principus, tarp jų ir nurodytus Europos Sąjungos Sutarties 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse.

3. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 7 straipsnis nustato, kad kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir komunikacijos slaptumas.

4. Chartijos 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad kiekvienas turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą. Pagal to paties straipsnio 2 dalį tokie duomenys turi būti tinkamai tvarkomi ir naudojami tik konkrečioms tikslams ir tik atitinkamam asmeniui sutikus ar kitais įstatymo nustatytais teisėtais pagrindais. Kiekvienas turi teisę susipažinti su surinktais jo asmens duomenimis bei į tai, kad jie būtų ištaisomi.

5. Chartijos 11 straipsnyje nustatyta, kad kiekvienas turi teisę į saviraiškos laisvę. Ši teisė apima laisvę turėti savo įsitikinimus, gauti bei skleisti informaciją ir idėjas valdžios institucijoms nekludant ir nepaisant valstybių sienų. Turi būti gerbiama žiniasklaidos laisvė ir pliuralizmas.

6. Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad bet koks šios Chartijos pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės. Remiantis proporcingumo principu, apribojimai galimi tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendrus interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti.

Teisinis pagrindas. Nacionalinė teisė

7. Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (nagrinėjamos bylos aplinkybėms aktuali 2004 m. balandžio 15 d. įstatymo Nr. IX-2135 redakcija, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. birželio 6 d. įstatymu Nr. XIII-2172; toliau - Elektroninių ryšių įstatymas) 65 straipsnio 2 dalis įtvirtina, kad siekiant užtikrinti, kad duomenys būtų prieinami sunkių ir labai sunkių nusikaltimų, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse, tyrimo, atskleidimo ir baudžiamojo persekiojimo tikslais, viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai privalo išsaugoti ir įstatymų nustatyta tvarka neatlygintinai teikti kompetentingoms institucijoms jų generuojamus arba tvarkomus šio Įstatymo 1 priede išvardytus duomenis.

8. Elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 dalis numato, kad ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (arba) paslaugas, privalo įstatymų nustatyta tvarka turimą ir nusikalstamoms veikoms užkardyti, tirti, nustatyti reikalingą informaciją pateikti kriminalinės žvalgybos pagrindinėms institucijoms, Vyriausybės nurodytoms ikiteisminio tyrimo įstaigoms, prokurorui, teismui ar teisėjui. Ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (arba) paslaugas, įstatymų nustatyta tvarka teikia žvalgybos institucijoms informaciją, reikalingą prognozuoti, nustatyti ar šalinti grėsmes, galinčias turėti reikšmės valstybės suverenitetui, teritorijos neliečiamybei ir vientisumui, konstitucinei santvarkai, valstybės interesams, gynybinei ar ekonominei galiai. Šią informaciją ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (arba) paslaugas, neatlygintinai teikia žvalgybos, kriminalinės žvalgybos pagrindinėms institucijoms, Vyriausybės nurodytoms ikiteisminio tyrimo įstaigoms pagal jų paklausimus elektroniniu būdu ir nedelsdami. Vyriausybės nurodytos ikiteisminio tyrimo įstaigos Vyriausybės nustatyta tvarka organizuoja ir sudaro galimybę gauti šią informaciją savo padaliniais ir (arba) kitoms ikiteisminio tyrimo įstaigoms. <...>

9. To paties straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad kai yra motyvuota teismo nutartis arba kitas įstatymuose numatytas teisinis pagrindas, ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (arba) paslaugas, privalo sudaryti techninę galimybę kriminalinės žvalgybos subjektams, žvalgybos institucijoms įstatymų nustatyta tvarka, o ikiteisminio tyrimo įstaigoms – Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka, kontroliuoti elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos turinį. <...>

10. Elektroninių ryšių įstatymo 1 priede nustatyta, kad duomenų, kurie turi būti saugomi, kategorijos yra tokios: 1. Duomenys, būtini ryšio šaltiniui išaiškinti ir nustatyti: <...>. 2. Duomenys, būtini ryšio paskirties taškui nustatyti: <...>. 3. Duomenys, būtini ryšio datai, laikui ir trukmei nustatyti: <...>. 4. Duomenys, būtini ryšio tipui nustatyti: <...>. 5. Duomenys, būtini naudotojų ryšio įrangai ar tam, kas turėtų būti ryšio įranga, nustatyti: <...>. 6. Duomenys, būtini judriojo ryšio įrangos vietai nustatyti: <...>.

11. Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo (nagrinėjamos bylos aplinkybėms aktuali 2012 m. spalio 2 d. įstatymo Nr. XI-2234 redakcija, su paskutiniais pakeitimais, padarytais

2018 m. gruodžio 20 d. įstatymu Nr. XIII-1837; toliau – Kriminalinės žvalgybos įstatymas) 6 straipsnio 3 dalies 1 punktą nustato, kad kriminalinės žvalgybos subjektai, kai yra šio įstatymo nustatyti kriminalinės žvalgybos tyrimo pagrindai ir yra gauta prokuroro ar teismo sankcija, be teisių, nurodytų šio straipsnio 1 ir 2 dalyse, taip pat turi teisę gauti informaciją iš ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, Lietuvos banko, finansų įmonių ir kredito įstaigų, taip pat iš kitų juridinių asmenų turimą informaciją, kuriai gauti reikalinga motyvuota teismo nutartis.

12. Kriminalinės žvalgybos įstatymo 8 straipsnio 1 dalis įtvirtina, kad kriminalinės žvalgybos tyrimas atliekamas, kai turima informacijos apie rengiamą, daromą ar padarytą labai sunkų ar sunkų nusikaltimą arba apie apysunkius nusikaltimus, numatytus Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso <...> arba apie šias veikas rengiančius, darančius ar padariusius asmenis (1 punktą); pasislepia įtariamasis, kaltinamasis arba nuteistasis (2 punktą); dingsta be žinios asmuo (3 punktą); vykdoma asmenų apsauga nuo nusikalstamo poveikio (4 punktą). To paties straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad jeigu atliekant ar pabaigus kriminalinės žvalgybos tyrimą paaiškėja nusikalstamos veikos požymiai, tuojau pat pradedamas ikiteisminis tyrimas.

13. Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 5 punktą nustato, kad kriminalinės žvalgybos informacija gali būti naudojama šio straipsnio 3 ir 4 dalyse numatytais atvejais ir kitais įstatymų numatytais atvejais. Šio straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad kriminalinės žvalgybos informacija apie korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinčią veiką, prokurorui sutikus, kriminalinės žvalgybos pagrindinės institucijos vadovo sprendimu gali būti išslaptinama ir panaudojama tiriant drausminius ir (ar) tarnybinius nusižengimus.

14. Rekomendacijų dėl Kriminalinės žvalgybos įstatymo, Baudžiamojo proceso kodekso normų taikymo ir kriminalinės žvalgybos informacijos panaudojimo baudžiamajame procese, patvirtintų 2012 m. gruodžio 31 d. Generalinio prokuroro įsakymu Nr. I-383 (toliau – ir Rekomendacijos Nr. I-383), 17.3 papunktis nustato, kad kriminalinės žvalgybos informacija baudžiamajame procese gali būti panaudojama kaip duomenys, patvirtinantys arba paneigiantys bent vieną aplinkybę, turinčią reikšmės bylai išspręsti teisingai.

15. Rekomendacijų 40 punkte nurodyta, kad Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 154 straipsnio nustatyta tvarka kontroliuojama, fiksuojama ir kaupiama informacija, perduodama elektroninių ryšių tinklais (pvz., kontroliuojant elektroninių ryšių tinklais perduodamą informaciją konkrečiu telefono ryšio numeriu ar siunčiamą ir gaunamą informaciją elektroniniu paštu ir kt.).

16. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – ir BPK) 154 straipsnio 1 dalis nustato, kad kai pagal prokuroro prašymą yra priimta ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartis, ikiteisminio tyrimo pareigūnas gali klausytis asmenų pokalbių, perduodamų elektroninių ryšių tinklais, daryti jų įrašus, kontroliuoti kitą elektroninių ryšių tinklais perduodamą informaciją ir ją fiksuoti bei kausti, jeigu yra pagrindas manyti, kad tokiu būdu galima gauti duomenų apie rengiamą, daromą ar padarytą labai sunkų, sunkų ar apysunkį nusikaltimą arba apie nesunkius nusikaltimus, <...>, arba jeigu yra pavojus, kad nukentėjusiajam, liudytojui ar kitiems proceso dalyviams arba jų artimiesiems bus panaudotas smurtas, prievartavimas ar kitokios neteisėtos veikos.

17. To paties BPK straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, privalo sudaryti sąlygas klausytis asmenų pokalbių, perduodamų elektroninių ryšių tinklais, daryti jų įrašus ar kontroliuoti kitą elektroninių ryšių tinklais perduodamą informaciją, ją fiksuoti ir kausti. Ūkio subjekto, teikiančio elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, darbuotojai, nevykdantys šios pareigos ar trukdantys atlikti šiame straipsnyje nurodytus veiksmus, gali būti remiantis šio Kodekso 163 straipsniu nubausti bauda.

18. BPK 177 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad ikiteisminio tyrimo duomenys neskelbtini. Šie duomenys iki bylos nagrinėjimo teisme gali būti paskelbti tik prokuroro leidimu ir tik tiek, kiek pripažįstama leistina. <...>

19. Ikiteisminio tyrimo duomenų teikimo ir panaudojimo ne baudžiamojo persekiojimo tikslais ir ikiteisminio tyrimo duomenų apsaugos rekomendacijų, patvirtintų 2017 m. rugpjūčio 17 d. Generalinio prokuroro įsakymu Nr. I-279 (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. I-211; toliau – ir Rekomendacijos Nr. I-279), 23 punktą nurodo, kad prokuroras, gavęs

besikreipiančio subjekto prašymą dėl ikiteisminio tyrimo duomenų, priima sprendimą pateikti ikiteisminio tyrimo duomenis (tokiu atveju nurodo, kiek ir kuriuos duomenis galima pateikti) arba jų nepateikti. <...>

20. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2019 m. balandžio 18 d. nutarime Nr. KT13-N5/2019 dėl Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo ir Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai (toliau – ir Nutarimas) pateikta konstitucinė doktrina apie kriminalinės žvalgybos veiksmų metu surinktų duomenų panaudojimo tiriant tarnybinius nusižengimus sąlygas ir tvarką. Šio nutarimo rezoliucinės dalies 1 punkte konstatuota, kad Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo (Žin., 2012, Nr. 122-6093) 19 straipsnio 3 dalies nuostata „Kriminalinės žvalgybos informacija apie korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinčią veiką, prokurorui sutikus, kriminalinės žvalgybos pagrindinės institucijos vadovo sprendimu gali būti išslaptinama ir panaudojama tiriant <...> tarnybinius nusižengimus“ neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Nutarime, be kita ko, buvo pažymėta, kad „ginčijamoje KŽĮ [Kriminalinės žvalgybos įstatymo] 19 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas teisinis reguliavimas, pagal kurį numatyta galimybė minėtą kriminalinės žvalgybos informaciją išslaptinti ir panaudoti tiriant korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinčius tarnybinius nusižengimus, yra pateisinamas konstituciškai svarbiais valstybės tikslais; tai yra būtina ir proporcinga priemonė tarnybinės atsakomybės tikslui pagal Konstituciją pasiekti, *inter alia* sudaryti prielaidas tinkamai pritaikyti tarnybinę atsakomybę kaip viešą demokratinės valstybės tarnautojų (pareigūnų) kontrolės ir atsakomybės visuomenei formą, kartu užtikrinti valstybės tarnybos skaidrumą ir viešumą, užkardyti korupciją ir korupcinio pobūdžio veikas valstybės tarnyboje“ (Nutarimo 74.6 punktą).

Reikšmingos faktinės aplinkybės

21. Bylos duomenimis nustatyta, kad Generalinės prokuratūros generalinio prokuroro (duomenys neskelbtini) sprendimu buvo pradėtas tarnybinis patikrinimas dėl pareiškėjo, kuris tuo metu ėjo (duomenys neskelbtini) prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcinio pobūdžio nusikaltimų tyrimo skyriaus (toliau – ONKTS) prokuroro pareigas, A. G. veiksmų, turinčių tarnybinių pažeidimų požymius. Tarnybinis patikrinimas pradėtas Generalinės prokuratūros ONKTS vyriausiojo prokuroro (duomenys neskelbtini) tarnybinio pranešimo (duomenys neskelbtini) apie galimai neteisėtus pareiškėjo veiksmus pagrindu. Iš šio pranešimo turinio matyti, kad galbūt neteisėti pareiškėjo veiksmai paaiškėjo Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai (toliau – STT) atliekant ikiteisminį tyrimą (duomenys neskelbtini), o būtent, jog pareiškėjas, vadovaudamas ikiteisminiam tyrimui (duomenys neskelbtini), galėjo neteisėtai teikti informaciją apie šį ikiteisminį tyrimą įtariamajam ir jo gynėjui advokatui.

22. Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros komisija (toliau – ir Komisija) (duomenys neskelbtini) pateikė tarnybinio patikrinimo išvadą „Dėl prokuroro A. G. veiksmų“ (toliau – ir Išvada), kurioje aprašytas pareiškėjo padarytas tarnybinis nusižengimas, nurodyti įrodymai, kuriais remiantis buvo konstatuotas šio tarnybinio nusižengimo padarymo faktas, bei pateiktas šio nusižengimo kvalifikavimas. Komisija konstatavo, kad atitinkamais toje išvadoje nurodytais aktyviais veiksmais ir neveikimu pareiškėjas padarė tęstinį, šiurkštų tarnybinį pažeidimą, kuriuo buvo sulaužyta prokuroro priesaika, pažemintas prokuroro vardas ir pažeistos konkrečios Išvadoje nurodytos teisės aktų nuostatos. Išvadoje nurodyta kad tarnybinio pažeidimo padarymas įrodytas surinkta tarnybinio patikrinimo medžiaga: kriminalinės žvalgybos metu gauta informacija, pareigūnų ir pareiškėjo paaiškinimais, dviejų ikiteisminių tyrimų duomenimis. Apibendrinta, kad pareiškėjui skirtinos tarnybinės nuobaudos parinkimą apsprendžia tai, kad tolimesnė tarnyba ir prokuroro statusas nesuderinami su pareiškėjo padarytu tarnybiniu, iš dalies – korupcinio pobūdžio požymiu turinčiu pažeidimu, tiesiogiai susijusiu su jo einamomis prokuroro, davusio priesaiką Lietuvos valstybei, pareigomis. Atitinkamai, Išvadoje siūlyta pripažinti, kad pareiškėjas padarė tarnybinį pažeidimą ir taikyti jam tarnybinę atsakomybę – paskirti tarnybinę nuobaudą – atleidimą iš tarnybos prokuratūroje.

23. Išvadoje, be kita ko, yra nurodyta, jog ikiteisminio tyrimo (duomenys neskelbtini) informacija patvirtino pareiškėjo ir jo vadovauto ikiteisminio tyrimo įtariamąjį gynėją (toliau – advokatas) bendravimą telefonu: (duomenys neskelbtini). Ši informacija buvo pateikta Lietuvos

Respublikos generalinės prokuratūros (duomenys neskelbtini) raštu (duomenys neskelbtini), atsakant į Vidaus tyrimų skyriaus prokurorės prašymą pateikti informaciją, reikšmingą pareiškėjo tarnybiniam patikrinimui. Iš byloje pateiktos medžiagos matyti, kad elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos turinio slapta kontrolė ir fiksavimas advokato atžvilgiu buvo sankcionuotas (duomenys neskelbtini) teismo (duomenys neskelbtini) nutartimi (duomenys neskelbtini) (pratęsta (duomenys neskelbtini) nutartimi (duomenys neskelbtini)), tos pačios priemonės panaudojimas pareiškėjo atžvilgiu buvo sankcionuotas (duomenys neskelbtini) teismo (duomenys neskelbtini) nutartimi (duomenys neskelbtini).

24. Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras (duomenys neskelbtini) priėmė du įsakymus: įsakymu (duomenys neskelbtini) „Dėl tarnybinės nuobaudos (duomenys neskelbtini) prokuratūros prokurorui A. G.“ (toliau – ir Įsakymas Nr. 1) pripažinta, kad pareiškėjas padarė tarnybinį pažeidimą ir jam paskirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš tarnybos; įsakymu (duomenys neskelbtini) „Dėl A. G. atleidimo iš tarnybos prokuratūroje“ (toliau – ir Įsakymas Nr. 2) pareiškėjas buvo atleistas iš tarnybos prokuratūroje.

25. Teisėjų kolegija pastebi, kad (duomenys neskelbtini) teismui perduotu (duomenys neskelbtini) Generalinės prokuratūros organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento kaltinamuoju aktu pareiškėjui pareikšti įtarimai baudžiamojoje byloje dėl nusikalstamos veikos, numatytos Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 225 straipsnio 2 dalyje (kyšininkavimas, už kurį įtvirtinta sankcija – bauda arba laisvės atėmimas iki septynerių metų).

26. Pareiškėjas kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą (toliau – pirmosios instancijos teismas) su skundu, kuriame buvo prašoma *inter alia* panaikinti Įsakymą Nr. 1 ir Įsakymą Nr. 2. Generalinė prokuratūra atsiliepime su pareiškėjo skundu nesutiko ir prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą.

27. Pirmosios instancijos teismas 2021 m. liepos 16 d. sprendimu pareiškėjo skundą atmetė. Sprendime, be kita ko, buvo nurodyta, kad nagrinėjamoje byloje nėra jokių duomenų, kad pareiškėjas būtų su skundu nustatyta tvarka būtų kreipęsis dėl jo atžvilgiu vykdytų neteisėtų kriminalinės žvalgybos veiksmų ir tokiu būdu realizavęs teisę skusti kriminalinės žvalgybos subjekto veiksmus. Pareiškėjas nagrinėjamoje byloje argumentų dėl kriminalinės žvalgybos veiksmų neteisėtumo nekėlė. Konstatuota, kad nėra duomenų, leidžiančių teigti, kad kriminalinės žvalgybos informacija buvo surinkta viršijant sankcionuotų veiksmų apimtį ir suteiktus įgaliojimus, todėl nėra teisinio pagrindo pripažinti, kad duomenys naudoti tarnybinio patikrinimo metu buvo gauti neteisėtais būdais ir negalėjo būti naudojami pareiškėjo atliktiems veiksams tirti bei vertinti. Apibendrintai spęsta, kad kriminalinės žvalgybos veiksmai buvo teisėti ir ši Kriminalinės žvalgybos įstatyme nustatyta tvarka renkama informacija teisėtai panaudota tiriant pareiškėjo tarnybinį pažeidimą.

28. Pareiškėjas su apeliaciniu skundu kreipėsi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą, prašydamas pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą, be kita ko, panaikinant Išvadą, Įsakymą Nr. 1 ir Įsakymą Nr. 2. Pareiškėjo nuomone, pirmosios instancijos teismas nepagrįstai pritarė kriminalinės žvalgybos veiksmų rezultatų panaudojimui tarnybinio nusižengimo byloje, nes tokia praktika prieštarauja Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ir ESTT, Teisingumo Teismas) praktikai (pvz., 2021 m. kovo 2 d. sprendimui byloje C-746/18). Pareiškėjas teigė, kad nacionalinės nuostatos, tokios kaip Kriminalinės žvalgybos įstatymo 8 straipsnyje numatyti apysunkiai nusikaltimai, dėl kurių galimi kriminalinės žvalgybos veiksmai, susiję su susirašinėjimo ir kitokio susižinojimo slapta kontrole, ir 19 straipsnyje numatytas kriminalinės žvalgybos atskirų veiksmų rezultatų panaudojimas tiriant drausminius ir tarnybinius nusižengimus turėtų būti peržiūrėtos ir panaikintos, o kriminalinės žvalgybos veiksmų rezultatų panaudojimas tarnybinių nusižengimų bylose (taip pat ir šioje konkrečioje) pripažintinas neteisėtu. Tuo metu, atsakovo vertinimu, minėtas ESTT sprendimas susijęs su elektroninių ryšių tinklais gautos ir sukauptos informacijos tvarkymu, o ne su kriminalinės žvalgybos metu gautais duomenimis, be to, sprendimas priimtas byloje, kurios aplinkybės nėra tapačios šioje administracinėje byloje nagrinėtoms aplinkybėms, todėl nėra aktualus vertinant pareiškėjo padarytą pažeidimą. Atsakovo nuomone, pirmosios instancijos teismas pagrįstai vadovavosi nacionaline teise bei Konstitucinio Teismo 2019 m. balandžio 18 d. nutarimu.

29. 2021 m. spalio 11 d. pareiškėjas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui pateikė prašymą šioje administracinėje byloje kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą klausimu, ar Direktyvos 2002/58/EB 15 straipsnio 1 dalis, siejama su Chartijos 7, 8, 11 straipsniais ir 52 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinama taip, kad kriminalinės žvalgybos tyrimo metu kriminalinės žvalgybos subjektų prieiga prie duomenų, leidžiančių nustatyti telefoninio pranešimo iš kriminalinės žvalgybos objekto fiksuotojo ar judriojo ryšio telefono šaltinį ir adresatą, datą, laiką, trukmę ir pobūdį, naudotą ryšio įrangą, naudotos judriojo ryšio įrangos buvimo vietą bei patį pokalbių turinį, yra toks didelis minėtose Chartijos straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymas, kad tokia prieiga privalo būti suteikiama tik tais atvejais, kai kalbama apie kovą su sunkiomis ir labai sunkiomis nusikalstamomis veikomis.

30. Pareiškėjo vertinimu, Elektroninių ryšių įstatymo normos formaliai atitinka Direktyvos 2002/58/EB 15 straipsnio 1 dalį, tačiau dėl Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje numatyto teisinio reguliavimo, Elektroninių ryšių įstatymo 65 straipsnio 2 dalis, tiesiogiai įgyvendinanti Direktyvos 15 straipsnio 1 dalies reikalavimus, tampa realiai neveikiančia norma: Elektroninių ryšių įstatymo 65 straipsnio 2 dalyje numatyti elektroninių ryšių tinklais gaunami duomenys, vadovaujantis Kriminalinės žvalgybos įstatymu, Lietuvoje naudojami ne tik sunkių ir labai sunkių nusikalstamų veikų tyrimui, bet ir korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinčių drausminių ir (ar) tarnybinių nusižengimų nagrinėjimui.

31. Atsižvelgdama į tokį pareiškėjo prašymą, teisėjų kolegija, atnaujino bylos nagrinėjimą ir įpareigojo atsakovą Generalinę prokuratūrą pateikti informaciją, kurie Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 1 priede nurodyti duomenys, šio įstatymo 65 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka perduoti kompetentingoms institucijoms, vadovaujantis Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalimi buvo išslaptinti ir panaudoti pareiškėjo tarnybiniam patikrinimui atlikti, taip pat, ar tokiam tarnybiniam patikrinimui atlikti buvo išslaptinta ir panaudota Elektroninių ryšių įstatymo 68 straipsnio 6 dalyje ir 77 straipsnio 4 dalyje nurodyta informacija. Atsakovui taip pat buvo pasiūlyta pateikti savo nuomonę dėl pareiškėjo prašymo kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo.

32. 2021 m. lapkričio 11 d. raštu Nr. 17.17-268 pateiktoje savo nuomonėje (toliau – Nuomonė) atsakovas nurodė manantis, kad faktinio pagrindo kreiptis į ESTT dėl prejudicinio sprendimo priėmimo nėra. Pirmiausia akcentuota, kad kriminalinės žvalgybos metu buvo kontroliuoti pareiškėjo ir advokato telefono numeriai, kurie skelbiami viešai, todėl telefono numerių gavimo klausimu nereikėjo kreiptis į elektroninių ryšių paslaugas teikiančius subjektus. Pagrindiniai duomenys apie pareiškėjo korupcinio pobūdžio tarnybinį pažeidimą buvo gauti nenaudojant Elektroninių ryšių įstatymo 1 priede nurodytos informacijos. Pareiškėjo tarnybinio pažeidimo požymiai paaiškėjo kito asmens – advokato – atžvilgiu atliekant kriminalinės žvalgybos veiksmus, *inter alia* nepatenkančius į Direktyvos 2002/58/EB ir Elektroninių ryšių įstatymo reguliavimo sritį, dėl galbūt rengiamų, daromų ar padarytų apysunkių korupcinių nusikaltimų. Tarnybinio patikrinimo metu Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalies tvarka buvo perduota, pripažinta reikšminga tyrimui ir panaudota taikant atsakomybę tokia kriminalinės žvalgybos informacija, kuri nepatenka į Direktyvos 2002/58/EB taikymo sritį. Atsakovas taip pat nurodė, kad vadovaujantis kitu (ne Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalimi) teisiniu pagrindu, o konkrečiai – BPK 177 straipsnio 1 dalimi ir Rekomendacijų Nr. I-279 23 punktu pareiškėjo tarnybinio patikrinimo metu buvo gauti ir panaudoti duomenys (be kita ko, informacija apie pareiškėjo ir advokato tarpusavio susižinojimą telefonu) iš kitų ikiteisminio tyrimo bylų.

33. Pasisakydamas dėl kreipimosi į ESTT dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, atsakovas nurodė, kad, jo vertinimu, Direktyvos 2002/58/EB nuostatos yra pakankamai aiškos, o nagrinėjamoje byloje nėra pagrindo taikyti ES teisę. Pareiškėjo nurodyti motyvai, atsakovo manymu, labiau susiję su Elektroninių ryšių įstatymo bei Kriminalinės žvalgybos įstatymo normų taikymo ir faktų klausimais, bet ne su Direktyvos 2002/58/EB taikymu. Atsakovas akcentavo, kad Direktyvos 2002/58/EB 15 straipsnio 1 dalyje numatyta galimybė taikyti ribojimą užkardant, tiriant ir nustatant baudžiamąsias veikas, neskiriant jų pagal sunkumą. Taip pat pabrėžta šioje nuostatoje vartojama baudžiamųjų veikų užkardymo formuluotė, kuri, atsakovo vertinimu, reiškia, kad kriminalinės žvalgybos metu taikomi ribojimai yra teisėti, nes kriminalinės žvalgybos uždaviniams priskirtas nusikalstamų veikų užkardymas apibūdinamas

kaip jų prevencija. Sprendžiant dėl kriminalinės žvalgybos subjektų prieigos prie Elektroninių ryšių įstatymo 1 priede nurodytos informacijos, atsakovo vertinimu, laikytina, kad Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalies taikymas turi viršenybę Elektroninių ryšių įstatymo normų atžvilgiu: šiuo aspektu akcentuojamas Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimas Nr. KT13-N5/2019, kuriame konstatuota, jog Kriminalinės žvalgybos įstatymo pagrindu surinktos informacijos perdavimas tarnybinių nusižengimų tyrimui patenka į šio įstatymo, o ne į asmens duomenų apsaugą reguliuojančių teisės aktų teisinio reglamentavimo sritį; šią praktiką yra aprobavęs ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (2021 m. lapkričio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3830-261/2021). Pabrėždamas pareiškėjo tęstinio tarnybinio pažeidimo laikotarpį, trukusį 2017-06-01 iki 2018-04-24, atsakovas pastebėjo, kad tuo metu galiojo 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (95/46/EB) dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (toliau – ir Direktyva 95/46/EB), į kurios 13 straipsnio 1 dalį referuojama Direktyvos 2002/58/EB 15 straipsnio 1 dalyje. Direktyvos 95/46/EB 13 straipsnio 1 dalies d punkte buvo nustatyta, kad valstybės narės gali priimti teises priemones, kad apribotų 6 straipsnio 1 dalyje, 10 straipsnyje, 11 straipsnio 1 dalyje bei 12 ir 21 straipsniuose numatytų prievolių ir teisių mastą, kai toks apribojimas yra reikalinga apsaugos priemonė norint užtikrinti <...> reglamentuojamų profesijų etikos pažeidimų prevenciją, tyrimą, išaiškinimą ir persekiojimą. Šiuo aspektu atsakovas pabrėžė, kad tarnybinė nuobauda pareiškėjui buvo paskirta už tęstinį korupcinio pobūdžio tarnybinį pažeidimą, kuris buvo atliktas nepaisius profesinės etikos principų, taip pat padarius kitus (procesinius bei vidaus tvarkos) pažeidimus. Atsakovo vertinimu, tokie pažeidimai patenka į Direktyvos 95/46/EB 13 straipsnio 1 dalies d punkto reglamentavimo sritį, todėl nėra abejonių dėl kriminalinės žvalgybos duomenų gavimo ir panaudojimo teisėtumo, tiriant pareiškėjo tarnybinį pažeidimą ir taikant jam tarnybinę atsakomybę.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

II.

34. Byloje kyla klausimai dėl Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalies, siejamos su Chartijos 7, 8, 11 straipsniais ir 52 straipsnio 1 dalimi, aiškinimo. Todėl yra reikalinga kreiptis Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą (Administracinių bylų teisenos įstatymo 4 straipsnio 3 dalis).

35. Teisėjų kolegijos vertinimu, apeliaciniame skunde keliama nacionalinio teisinio reglamentavimo problematika apima du elementus: i) prieigą prie elektroninių ryšių paslaugų teikėjų saugomų duomenų ne tik kovos su sunkiais nusikaltimais ir didelių grėsmių visuomenės saugumui prevencijos tikslu; ii) kovos su sunkiais nusikaltimais ir didelių grėsmių visuomenės saugumui prevencijos tikslu gautos prieigos prie saugomų duomenų panaudojimą tiriant korupcinio pobūdžio tarnybinius nusižengimus.

36. Iš atsakovo Nuomonėje pateiktos informacijos matyti, kad Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalies pagrindu perduota informacija, kuri pripažinta reikšminga ir panaudota tiriant pareiškėjo tarnybinį pažeidimą, neapėmė duomenų, patenkančių į Direktyvos 2002/58/EB reguliavimo sritį. Todėl nagrinėjamos bylos aplinkybėmis, teisėjų kolegijos manymu, nėra faktinio pagrindo kvestionuoti nacionalinio reguliavimo, reglamentuojančio kriminalinės žvalgybos subjektų prieigą prie elektroninių ryšių paslaugų teikėjų saugomų duomenų ne tik kovos su sunkiais nusikaltimais ir didelių grėsmių visuomenės saugumui prevencijos tikslu, atitiktį Direktyvos 2002/58/EB nuostatoms.

37. Kita vertus, atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjo tarnybinio patikrinimo metu, vadovaujantis BPK 177 straipsnio 1 dalimi ir Rekomendacijų Nr. I-279 23 punktu, buvo gauta ir panaudota informacija iš kitų ikiteisminių tyrimų bylų medžiagos, kuri, be kita ko, apėmė ir pareiškėjo bei advokato susižinojimą telefonu. Neatsižvelgiant į tai, kokių nusikalstamų veikų tyrimo tikslu buvo pradėti atitinkami ikiteisminiai tyrimai, bei kokio nacionalinio reguliavimo pagrindu tokia informacija buvo perduota į pareiškėjo tarnybinio nusižengimo tyrimo bylą, teisėjų kolegijai kyla abejonė, ar toks duomenų naudojimas, kaip nagrinėjamos bylos aplinkybėmis, atitinka Direktyvos 2002/58/EB 15 straipsnio 1 dalį, siejamą su Pagrindinių teisių chartijos 7, 8, 11 straipsniais ir 52 straipsnio 1 dalimi.

38. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2019 m. balandžio 18 d. priimtame nutarime Nr. KT13-N5/2019 dėl Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo ir Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, konstatavo, kad „Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo (Žin., 2012, Nr. 122-6093) 19 straipsnio 3 dalies nuostata „Kriminalinės žvalgybos informacija apie korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinčią veiką, prokurorui sutikus, kriminalinės žvalgybos pagrindinės institucijos vadovo sprendimu gali būti išslaptinama ir panaudojama tiriant <...> tarnybinius nusižengimus“ neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

39. Europos Žmogaus Teisių Teismas 2022 m. sausio 18 d. priimtame sprendime byloje *Adomaitis prieš Lietuvą* (pareiškimo Nr. 14833/18), kuriame buvo glaudžiai remtasi *inter alia* minėtu Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimu, taip pat pripažino, kad pareiškėjo telefoninių pokalbių pasiklausymas, šios informacijos saugojimas bei atskleidimas tiriant tarnybinius nusižengimus, dėl kurių pareiškėjas buvo atleistas iš darbo (įkalinimo įstaigos direktoriaus pareigų), buvo įsikišimas į pareiškėjo teisę į privataus gyvenimo gerbimą, tačiau toks įsikišimas buvo pateisinamas remiantis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos 8 straipsnio 2 dalimi.

40. Vis dėlto teisėjų kolegija atkreipia dėmesį, kad nei minėtame Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarime, nei Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendime *Adomaitis prieš Lietuvą* nebuvo vertintas Direktyvoje 2002/58/EB nustatytas teisinis reglamentavimas ir jo įtaka atitinkamose bylose nagrinėtiems teisiniams santykiams.

41. Tuo metu iš Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos yra aišku, kad nacionalinės teisės aktai, kuriais elektroninių ryšių paslaugų teikėjai įpareigojami saugoti srauto ir vietos nustatymo duomenis, siekiant apsaugoti nacionalinį saugumą ir kovoti su nusikalstamumu, patenka į Direktyvos 2002/58 taikymo sritį (2020 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo didžiosios kolegijos sprendimo *Quadrature du Net*, sujungtose bylose C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 104 p.). Be to, Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalis, siejama su jos 3 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad į šios direktyvos taikymo sritį patenka ne tik teisėkūros priemonė, kuria elektroninių ryšių paslaugų teikėjai įpareigojami saugoti srauto ir vietos nustatymo duomenis, bet ir teisėkūros priemonė, pagal kurią jie įpareigojami kompetentingoms nacionalinėms institucijoms suteikti prieigą prie šių duomenų (2020 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo didžiosios kolegijos sprendimo *Privacy International*, byloje C-623/17, EU:C:2020:790, 39 p.).

42. Teisingumo Teismo praktikoje taip pat yra aiškiai konstatuota, kad aiškinant Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalį, reikia atsižvelgti tiek į Chartijos 7 straipsnyje įtvirtintos teisės į privataus gyvenimą gerbimą, tiek į jos 8 straipsnyje įtvirtintos teisės į asmens duomenų apsaugą svarbą, taip pat į saviraiškos laisvę, t. y. Chartijos 11 straipsnyje garantuojamą pagrindinę teisę, kuri yra vienas iš pagrindinių demokratinės ir pliuralistinės visuomenės pagrindų – vertybių, kuriomis pagal ESS 2 straipsnį grindžiama Sąjunga, dalis (2016 m. gruodžio 21 d. Teisingumo Teismo didžiosios kolegijos sprendimo *Tele2*, sujungtose bylose C-203/15 ir C-698/15, EU:C:2016:970, 93 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

43. Teisingumo Teismas taip pat yra sprendęs, kad srauto ir vietos nustatymo duomenų saugojimas savaime yra, pirma, Direktyvos 2002/58 5 straipsnio 1 dalyje numatyto draudimo saugoti šiuos duomenis, taikomo bet kuriam asmeniui, kuris nėra naudotojas, išimtis ir, antra, Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių į privataus gyvenimo gerbimą ir asmens duomenų apsaugą suvaržymas, neatsižvelgiant į tai, ar atitinkama informacija, susijusi su privačiu gyvenimu, yra jautri, ar ne, ir ar suinteresuotieji asmenys patyrė nepatogumų dėl tokio suvaržymo. Taip pat, nepaisant to, ar saugomi duomenys vėliau naudojami, ar ne, prieiga prie tokių duomenų, nepriklausomai nuo jų vėlesnio naudojimo, yra atskiras pagrindinių teisių, nurodytų pirmesniame šio sprendimo punkte, suvaržymas (minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Quadrature du Net* 115-116 p.).

44. Vis dėlto, kaip matyti iš Teisingumo Teismo praktikos, Chartijos 7, 8 ir 11 straipsniuose įtvirtintos teisės nėra absoliučios ir turi būti vertinamos atsižvelgiant į jų visuomeninę paskirtį. Chartijos 52 straipsnio 1 dalis leidžia apriboti naudojamą tokiomis teisėmis, jei šie apribojimai numatyti įstatymo, nekeičia minėtų teisių esmės ir, remiantis proporcingumo principu, yra būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendruosius interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti. Reikalavimas, kad

visi šios teisės įgyvendinimo apribojimai būtų numatyti įstatyme, atsižvelgiant į ESTT praktiką, reiškia, kad pačiame teisiniame pagrinde, kuriuo leidžiamas šių teisių suvaržymas, turi būti apibrėžta atitinkamos teisės įgyvendinimo apribojimo apimtis; proporcingumo principo aspektu pabrėžiama, kad Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje numatyta, jog valstybės narės gali nustatyti nuo pranešimų ir su jais susijusių srauto duomenų konfidencialumo pareigos nukrypstančią priemonę, kai ji yra „būtina, tinkama ir adekvati [proporcinga] demokratinė[je] visuomenė[je]“ atsižvelgiant į šia nuostata siekiamus tikslus. Direktyvos 2002/58/EB 11 konstatuojamojoje dalyje patikslinta, kad tokio pobūdžio priemonė turi „griežtai“ atitikti siekiamą tikslą (minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Privacy International* 63-66 p.).

45. Teisingumo Teismo praktika aiškiai atskleidžia, kad kiek tai susiję su nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ir baudžiamojo persekiojimo už jas tikslu, pagal proporcingumo principą tik kova su sunkiais nusikaltimais ir didelių grėsmių visuomenės saugumui prevencija gali pateisinti didelius Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymus, kaip antai susijusius su srauto ir vietos nustatymo duomenų saugojimu, neatsižvelgiant į tai, ar jis bendras ir nediferencijuotas, ar tikslinis. Todėl tik nedideli minėtų pagrindinių teisių suvaržymai gali būti pateisinami teisės normomis siekiamu tikslu užtikrinti nusikalstamų veikų prevenciją, tyrimą, atskleidimą ir baudžiamąjį persekiojimą už jas apskritai. Tik kovos su sunkiais nusikaltimais arba didelių grėsmių visuomenės saugumui prevencijos tikslai gali pateisinti viešosios valdžios institucijų prieigą prie visų srauto ar vietos nustatymo duomenų, galinčių suteikti informaciją apie elektroninių ryšių priemonės naudotojo pranešimus arba apie jo naudojamų galinių įrenginių buvimo vietą ir leidžiančių daryti tikslas išvadas apie atitinkamų asmenų privatų gyvenimą, o kiti veiksniai, susiję su prašymo leisti susipažinti su duomenimis proporcingumu, kaip antai laikotarpio, už kurį prašoma leisti susipažinti su tokiais duomenimis, trukmė, negali lemti, kad nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ir baudžiamojo persekiojimo už jas apskritai tikslas pateisintų tokią prieigą (2021 m. kovo 2 d. Teisingumo Teismo didžiosios kolegijos sprendimo *H. K.*, byloje C-746/18, EU:C:2021:152, 33, 35 p.).

46. Kitaip tariant, iš Teisingumo Teismo praktikos yra aišku, kad srauto ir vietos nustatymo duomenų saugojimas bei viešosios valdžios institucijų prieiga prie tokių duomenų, galinčių suteikti informaciją apie elektroninių ryšių priemonės naudotojo pranešimus arba apie jo naudojamų galinių įrenginių buvimo vietą ir leidžiančių daryti tikslas išvadas apie atitinkamų asmenų privatų gyvenimą, laikytini dideliais Chartijos 7, 8 ir 11 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymais, kuriuos pagal proporcingumo principą galima pateisinti tik kovos su sunkiais nusikaltimais ir didelių grėsmių visuomenės saugumui prevencijos tikslais. Kita vertus, Teisingumo Teismo praktikoje nėra nagrinėtas vėlesnio atitinkamų duomenų naudojimo įtakos pagrindinių teisių suvaržymams aspektas. Tokiomis aplinkybėmis teisėjų kolegijai nėra aišku, ar duomenų, galinčių suteikti informaciją apie elektroninių ryšių priemonės naudotojo duomenis ir pranešimus, naudojimas teisiniuose procesuose taip pat laikytinas tokiu dideliu Chartijos 7, 8 ir 11 straipsniuose ir 52 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymu, kurį pateisinti galima tik kovos su sunkiais nusikaltimais ir didelių grėsmių visuomenės saugumui prevencijos tikslais, taip paneigiant galimybę atitinkamus duomenis naudoti korupcinio pobūdžio tarnybinių nusižengimų tyrimo byloje.

47. Teisėjų kolegija pažymi, kad atsakomybės už tarnybinių nusižengimų taikymo pareiškėjui metu Direktyva 95/46/EB nebegaliojo, todėl laikytini nereikšmingais atsakovo argumentai, kuriuose referuojant į šios direktyvos 13 straipsnio 1 dalies d punkte numatytą reglamentuojamų profesijų etikos pažeidimų prevencijos, tyrimo, išaiškinimo ir persekiojimo pagrindą, teigiama, jog nėra abejonių dėl kriminalinės žvalgybos duomenų gavimo ir panaudojimo teisėtumo, tiriant pareiškėjo tarnybinių pažeidimų ir taikant jam tarnybines atsakomybę.

III.

48. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra galutinės instancijos teismas administracinėms byloms (Administracinių bylų teisenos įstatymo 21 str.), todėl iškilus Europos Sąjungos institucijų priimtų teisės aktų aiškinimo klausimui, kurį išnagrinėti būtina, kad sprendimas

byloje būtų priimtas, jis privalo kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą (SESV 267 straipsnio 3 dalis, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 40¹ str.).

49. Šiomis aplinkybėmis, siekiant išsklaidyti kilusias abejones dėl ginčo teisiniams santykiams aktualių Europos Sąjungos teisės normų aiškinimo bei taikymo, yra tikslinga kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu išaiškinti aptartas Sąjungos taisykles. Atsakymas į šios Nutarties rezoliucinėje dalyje nurodytą klausimą turėtų esminę reikšmę nagrinėjamai bylai, nes sudarytų prielaidas, be kita ko, užtikrinant Sąjungos teisės viršenybę, nedviprasmiškai ir aiškiai nuspręsti dėl kompetentingų institucijų galimybės korupcinio pobūdžio tarnybinių nusižengimų tyrimų metu naudoti informaciją, gautą pasinaudojus prieiga prie saugomų duomenų pagal Direktyvos 2002/58/EB 15 straipsnio 1 dalį, be to, sudarytų prielaidas vienodai nacionalinių teismų praktikai.

Vadovaudamasi tuo, kas išdėstyta pirmiau ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 40¹ straipsniu, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 100 straipsnio 1 dalies 9 punktu, 137 straipsniu, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija

n u t a r i a:

Atnaujinti bylos nagrinėjimą iš esmės.

Kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą šiuo byloje reikšmingu klausimu:

„Ar 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje 15 straipsnio 1 dalis, siejama su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7, 8, 11 straipsniais ir 52 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją kompetentingoms viešosios valdžios institucijoms draudžiama elektroninių ryšių paslaugų teikėjų saugomus duomenis, galinčius suteikti informaciją apie elektroninių ryšių priemonės naudotojo duomenis ir pranešimus, naudoti korupcinio pobūdžio tarnybinių nusižengimų tyrimo bylose, neatsižvelgiant į tai, ar prieiga prie tokių duomenų konkrečiu atveju buvo suteikta kovos su sunkiais nusikaltimais ir didelių grėsmių visuomenės saugumui prevencijos tikslais“.

Nagrinėjamą administracinę bylą sustabdyti iki bus gautas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prejudicinis sprendimas.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Artūras Drigotas

Dainius Raižys

Virginija Volskienė